

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

DIRECTOR : D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR : I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

Pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Străinătatea : 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6

Vis-à-vis de Palatul Justiției

S U M A R

Principiul Seperațiunei Puterilor, de d. D. N. Comșa.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ :

Tribunalul jud. Roman : *Elena I. Potolea cu Enache Cerchez.*

Tribunalul jud. Putna : *Henrieta Jurașcu cu L. et M. Perlman.*

Idem : *Dr. Wolf Gheller și Moașa Maria Altân, dați judecăței pentru omor prin imprudență cu o notă.*

Principiul Seperațiunii Puterilor

O societate nu poate să trăiască fără guvern ⁽¹⁾. Statul e o societate — o reunire de oameni supuși într'un mod permanent direcțiunei unei autorități investită cu puterea supremă.

În realitate însă *Puterea supremă* sau *Suveranitatea* residă în națiune. Ea e una și indivizibilă. Cu alte cuvinte, toate puterile emană de la națiune, care are puterea supremă, suveranitatea.

Puterile se împart în : Putere constituantă și Putere constituită.

Puterea constituantă este expresiunea directă a suveranității, a puterii supreme.

Ea e exercitată de națiune prin delegațiune, sau prin ratificațiune, sau prin amândouă de o dată.

Ea crează puterile cunstituie fixând atribuțiunile lor prin Constituțiuni, Carte, sau Legi constituționale.

Acest principiu, prin care se consacră dreptul națiunii, ca să-și aleagă și să organizeze prin ea însăși, sau prin reprezentanții săi regimul său politic sau constituțional, este baza dreptului public.

Pe când Puterea supremă este una și indivizibilă, puterile constituite sunt mai multe și di-

verse. Ele sunt trei : puterea legiuitoare, puterea executivă și puterea judecătorească.

Pe diversitatea puterilor se bazează principiul separării lor, care constă într'aceea, ca să se limiteze putere prin putere, ca una să nu domineze pe alta.

În Franța, în declarațiunea drepturilor omului și ale cetățeanului din 26 August 1879, reprodusă în constituția din 1791 și în aceea a anului III se găsește și principiul suveranității naționale și acela al separării puterilor. Ea pune ca basă a dreptului public aceste principii.

Tot în Franța în legea de la 16 August 1790 (titlu II, art. 13) găsim că :

«Funcțiunile judiciare sunt distincte și vor trebui să rămână tot-d'auna separate de funcțiunile administrative».

Iar adunarea națională în instrucțiunile date la 8 Ianuarie 1790 asupra lezei din 22 Decembrie 1789 spunea. «Ori-ce act al Tribunalelelor și al Curților de justiție, care tinde să contrarieze, sau să suspende mișcările administrației, fiind neconstituțional, va rămâne fără efect și nu va trebui, să oprească corpurile administrative în executarea operațiunilor lor».

La noi principiul separațiunii puterilor rezultă :

a) din art. 31 din Constituțiune care vorbește de puterile statului, spunând că ele emană de la națiune și se exercită numai prin delegațiune.

b) din art. 32 care vorbește de puterea legislativă și arată cum se exercită ea, din art. 34 care oprește ca interpretarea legilor cu drept de autoritate să se facă de altă putere de cât de cea legiuitoare, din art. 4 Cod. civ. care oprește pe judecători să se pronunțe în hotăririle lor pe cale de dispozițiuni generale și reglementare.

Precum se vede din art. 34 din Constituție rezultă, că nici puterea executivă, nici puterea judecătorească n'au dreptul să se amestece în atribuțiunile puterii legislative interpretând legile cu drept de autoritate, iar din art. 4 C. civ. rezultă, că puterea judecătorească nu trebuie să se

(1) Montesquieu. *Esprit des lois*, Tom. I, cap. III.

amestece în atribuțiunile celei legislative, sau chiar în ale celei executive, dând hotăriri pe cale de dispozițiuni generale și reglementare.

c) Principiul diversității puterilor și al separării lor mai rezultă din art. 35 din Constituțiune, care vorbește de puterea executivă și arată că ea este încredințată Regelui.

d) El mai rezultă din art. 36 din Constituțiune, în virtutea căruia puterea judecătorească se exercită de Curți și de Tribunale; iar hotăririle și sentințele lor se pronunță *in virtutea legii* și se execută numai, în numele Regelui; din art. 93 al. 5 care dispune: «că Regele nu poate suspenda cursul urmăririi sau al judecării, nici a interveni prin nici un mod în administrația justiției». În fine capitolul IV din Constituție este intitulat: «despre puterea judecătorească», ceea ce face ca la noi să fie înlăturată controversa, care există în Franța asupra faptului, dacă autoritatea judecătorească este o ramură a puterii executive, sau dacă ea este o putere a parte și independentă în stat; iar alin. 3 al art. 104 stabilește instanța supremă a acestei puteri a statului, care este una singură pentru întregul Stat român—Curtea de casație.

Deosebirea dintre puterea executivă și cea judecătorească și independența lor una de alta, mai reiese și din al. II al art. 130 din Constituțiune și anume: «Curtea de casație se va rosti ca și în trecut asupra conflictelor de atribuțiuni». Acest articol din Constituția de la 1884 este reproducerea alin. II al art. 131 al Constituțiunii din 30 Iunie 1866.

Acum să vedem, ce erau înainte aceste conflicte de atribuțiuni asupra cărora Curtea de casație se va pronunța ca și în trecut. Înainte de a se da aceste conflicte Curții de casație; prin legea pentru înființarea unui Consiliu de Stat din 11 Februarie 1864, rezolvarea lor era dată Consiliului de Stat, care însă era numai consultat conform art. 45 al. e, asupra conflictelor de atribuțiuni dintre autoritatea administrativă și cea judecătorească. Rezolvarea definitivă a conflictului se făcea printr'un decret al puterii executive.

În legea din 9 Iulie 1866 făcută pentru aplicarea aliniatului II al art. 131 al Constituțiunii din 30 Iunie 1866, prin art. 3 și 4 se înlătură confuziunea de puteri și dependența puterii judecătorești de cea executivă, care subsista sub regimul legii Consiliului de Stat, în care puterea executivă, precum am văzut, decidea în definitiv asupra conflictului de atribuțiuni dintre ea și cea judecătorească, consultând bine înțeles și Consiliul de Stat.

Însă chiar dacă acest consiliu ar fi putut să dea nu numai un avis, dar chiar o hotărire; și

totuși puterea judecătorească n'ar fi fost independentă de cea executivă, de oare ce acest consiliu făcea parte din puterea executivă iar membri lui nu erau inamovibili (vezi art. 1 și 9 ale legii Consiliului de stat).

Sub regimul Constituțiilor de la 1866 și 1884, Curtea de casație fiind competentă de a judeca conflictele de atribuțiuni, puterea judecătorească nu mai depinde de cea executivă.

Se înțelege de la sine că faptul, că avem un tribunal de conflicte, implică existența conflictului de atribuțiuni și faptul existenței conflictului de atribuțiuni implică existența de puteri diferite, așa că dacă Curtea de casație este însărcinată să rezolve conflictele de atribuțiuni dintre autoritatea administrativă și cea judecătorească, e evident că aceste două autorități formează în Stat 2 puteri distincte și independente una de alta.

Fără îndoială, că membrii Curții de casație fiind inamovibili e o mare garanție de independență pentru puterea judecătorească în judecarea conflictelor de către această Curte; totuși s'ar putea face o obiecțiune și anume:

Curtea de casație fiind instanță supremă judiciară propriu zisă și în același timp Tribunal de conflicte, puterea executivă ar depinde acum de cea judecătorească care ar putea deveni omnipotentă în Stat. — În Franța Tribunalul de conflicte e compus din delegați ai acestei instanțe supreme judecătorești, dar și din delegați ai Consiliului de Stat, instanță supremă judiciară administrativă.

Dacă am vrea, să prevenim omnipotența puterii judiciare și să organizăm un Tribunal de conflicte, analog celui din Franța, din care ar face parte pe lângă delegații puterii judecătorești și delegați ai puterii executive, ar trebui să modificăm Constituția.

Credem, că n'ar fi nevoie să se revie în această privință; de oare ce cestiunea conflictelor este o chestie pură de drept, care intră în materiile, de cari se ocupă Casația în general și fiind că în practică nu numai la noi, dar chiar și în alte țări această instanță supremă n'a abusat de dreptul ce i-a dat legea, de a judeca conflictele.

Pentru ce am mai institui un Tribunal de conflicte ca cel din Franța, când noi am găsit, că o instanță de Casație specială în materie de jurisdicție administrativă cum ar fi Consiliul de Stat în Franța, este inutilă, și am desființat-o prin Constituție, dând atribuțiunile ei Curții de casație și când am văzut în fapt, că cu o singură instanță de Casație comuna afacerilor judiciare propriu zise și celor administrative totul merge bine.

E logic, că dacă avem o singură instanță su-

premă de Casație și pentru jurisdicția propriu zisă și pentru cea administrativă, tot ea să fie și Tribunal de conflicte.

A avea o singură instanță supremă de Casație păzitoare a respectului legilor, care să fie în același timp și Tribunal de conflicte este și mai logic și mai practic, dacă n'ar fi să ne temem de o ingerință a ei în domeniul puterii executive. Or, experiența ne arată că nu putem avea această temere.

De trei-deci de ani și mai bine, de când funcționează Curtea de casație la noi și ca Tribunal de conflicte, și ca instanță supremă în anumite materii administrative conform unor legi speciale, n'am avut să ne plângem de abuzuri din parte-i.

În Statele-Unite, unde Curtea supremă judecă ceva mai mult și anume despre constituționalitatea legilor, de asemenea nu s'a constatat abuzuri din partea ei.

Același lucru s'a întâmplat și în Italia, unde Curtea de casație judecă și ea conflictele de atribuțiuni.

(Va urma)

D. N. Gomșa

Doctor în Drept din Paris.
Advocat al Statului.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

TRIBUNALUL JUDEȚULUI ROMAN

Audiența de la 17 Februarie 1900

Președenția D-lui AL. FRANC, Președinte

Sentința No. 47

Elena I. Potolea cu Enache Cerchez

Vânzare.—Când este perfectă.—Când se poate opune terțiilor.—Transcriere.

Prescripție.—Prescripția de 10 ani.—Condițiuni.

Acțiune.—Act de paupertate.—Reclamant câștigător.—Condamnarea pârâtului la taxe de timbru și portărei.

1) Pentru ca vânzarea să fie perfectă între părți și proprietatea de drept strămutată la cumpărător, trebuie ca părțile să se fi învoit asupra lucrului și prețului, iar pentru ca, în materie de imobile, vânzarea perfectă între părți să poată fi opozabilă terțiilor, trebuie ca actul să fie transcris.

2) Pentru a prescrie proprietatea unui imobil prin zece ani, se cere ca imobilul să fi fost câștigat cu bună credință și printr'o justă cauză.

Ast-fel cel ce posedă în virtutea unui act nul, nu poate invoca prescripția de 10 ani, actul nul nefiind o justă cauză.

3) Când reclamantul se servă în intentarea acțiunii cu act de paupertate, și câștigă procesul, pârâtul trebuie să fie condamnat la taxele de timbru și de portărei.

S'a ascultat: d-l avocat Gh. C. Botez, din partea apelantei Elena I. Potolea, în susținerea apelului, și d-l

avocat M. Iorgulescu, din partea intimatului Enache Cerchez, în combateri;

Tribunalul,

Văzând apelul făcut în termen de Elena I. Potolea, văduvă din com. Broșteni, jud. Roman contra cărței de judecată No. 319/95, prin care judecătorul de pace din Porcești i-a respins ca nesustenută acțiunea ce a îndreptat contra lui Enache Cerchez din Broșteni pentru revendicarea a 154 prăjini pământ;

Văzând că acțiunea Elenei I. Potolea are de obiect a obliga pe Enache Cerchez să-i lase în stăpânire: 1) șeaze-zeci și nouă prăjini pământ ce i-au fost amănate de soțul ei Ion Potolea pentru 20 galbeni, că dânsa i-ar fi achitat; 2) nouă-zeci și patru prăjini pământ ce i se deține sub formă de schimb dar pentru care ea n'ar fi având echivalentul;

Văzând că reclamanta pretinde că pământul de 69 prăjini se cuvine ei, prin faptul că acest pământ a fost a mătușei sale Catrina I. Cenușă care neavând alte rude în grad succesibil i-a luat și succesiunea aceluși pământ în a cărei posesiune a și fost trimisă, că din depunerile sub jurământ a martorilor Gh. Zavotă, Ion Dabija, Vasile Banu, Gh. Ciocan, Gh. Alexe, Nicolae Hudici, Constantin Platon, Nicolae Prepelită, Teodor Armașu, Tache Popa și Gh. Cenușă, ascultați la fața locului, rezultă că Elena I. Potolea, este nepoată de soră Catrinei Cenușă și că pământul din Urzică ce se deține de Enache Cerchez, compus din două trupuri, unul de 40 prăjini megieșit cu Tache Bibire, Marghioala Cocioia, Iordache Blănariu și șoseaua comunală ce duce la Balna și al doilea 29 prăjini megieșite cu șoseaua ce duce la Balna cu Gavril Mateiș, C. Biberi, Vasile Gh. Morșun, Luca Schifirnet și cu ogoarele mai multor răzași este acel ce a aparținut Catrinei I. Cenușă; că pârâtul Enache Cerchez se opune la predarea acestui pământ, pretinzând că i-a fost vândut de Catrina I. Cenușă și chiar de reclamanta cu soțul și fiul său cu actul sub semnătură privată, în ce privește pe Ion și Pavel Potolea și prin punere de deget în ce privește pe cei-lalți datat 19 Maiu 1879 de când îl și stăpânește cu titlul de proprietar, continue neîntrerupt, netulburat și public și l'a dobândit astfel și prin prescripție, că reclamanta nu recunoaște acest act;

Considerând că pentru ca vânzarea să fie perfectă între părți și proprietatea de drept strămutată la cumpărător în privința vânzătorului, trebuie ca părțile să se fi învoit asupra lucrului și asupra prețului, iar pentru ca în materie de imobile vânzarea perfectă între părți să poată fi opozabilă terțiilor, trebuie ca actul să fie transcris;

Că în specie dacă s'ar putea lua pe reclamanta Elena I. Potolea ca vânzătoare, ceea ce în realitate nu putea avea loc, în momentul când s'a încheiat actul, nefiind deschise drepturile ei asupra aceluși pământ prin faptul că trăia proprietara Catrina I. Cenușă, actul nu poate fi opozabil pentru că ea nu'l recunoaște și chiar dacă pârâtul nu și-ar fi retras cererea de verificare de scripte încă față de reclamantă, această cerere nu'i admisibilă fiind vorba de o semnătură prin punere de deget;

Că dacă din contră, se ia pe reclamantă ca terție persoană, actul pârâtului iarăși nu-i poate fi oposabil pentru că nu este transcris;

Considerând că pentru a prescrie proprietatea unui imobil prin zece ani, se cere ca imobilul să fi fost câștigat cu bună credință și printr'o justă cauză, că nefiind acestea, singura prescripție ce s'ar putea invoca este aceea de 30 ani, că în cauză Enache Cerchez deținând pământul Catrinei I. Cenușă, în virtutea unui act nul, nu are justă cauză și ca atare nu poate invoca prescripția de 10 ani, iar în ce privește pe aceia de 30 ani nu o are, căci de și martorul V. Banu afirmă că Enache Cerchez deține de 30 sau 35 ani pământul Catrinei Cenușă, totuși deținerea lui cu titlul de proprietar nu putea să aibă loc de cât la 1879 de când actul ce presintă acesta, arată că ar fi cumpărat, și orî-ce deținere anterioară nu putea fi de cât cu titlu precar;

Că aceasta fiind starea lucrurilor urmează că rău Enache Cerchez deține cele 69 prăjini ale Catrinei Cenușă și cum el nu contestă calitatea dovedită și prin martorii a Elenei I. Potolea de nepoată a celei d'întăi, urmează că el trebuie obligat să lase în stăpânirea reclamantei, cele 69 prăjini pământ ce au aparținut Catrinei Cenușă;

Văzând că în ce privește, pământul de nouă-zeci și patru prăjini din Broșteni, megieșit cu frații Gheorghe și C. Dumitru cu Gh. Popa cu șoseaua Broștenilor și cu proprietatea lui V. Gh. Morfun, reclamanta pretinde că i se cuvine ca fiind al ei dat pârâtului în schimbul altui pământ, pe care însă ea nu-l are în stăpânire; că pârâtul Enache Cerchez se opune la lăsarea acestui pământ în stăpânirea reclamantei, pretinzând că îl are primit în schimb de la soțul reclamantei, acum defunct Ion Potolea, în puterea unui act sub semnătură privată datat 23 Ianuarie 1880, scris în josul actului de vânzare-cumpărare intervenit între Nicolae N. Diaconu și Ion Potolea pentru acest pământ;

Considerând că din cercetarea făcută la fața locului și din spusele martorilor rezultă că pământul ce se deține de pârât este tocmai cel prevăzut în actul de vânzare-cumpărare intervenit între Nicolae N. Diaconu și Ion Potolea, autentificat de Tribunalul Roman sub No. 15773/76 și transcris sub No. 151/76 și același pe care-l revendică Elena I. Potolea;

Că din acest act rezultă că Ion Potolea a cumpărat de la Nicolae N. Diaconu 110 prăjini pământ în comuna Broșteni, din care 90 prăjini, loc de arat, iar restul tufăriș;

Că deci pământul ce se deține de Enache Cerchez a aparținut lui Ion Potolea, soțul reclamantei;

Că întru cât reclamanta Elena I. Potolea, nu a dovedit cu nimic că pământul acesta i-a aparținut ei, simplul fapt, că Nicolae N. Diaconu, care a vândut soțului ei pământul acesta, ia fost tată, nu o îndrituiește să-l ceară și să-l obțină și apoi împrejurarea că cel căruia i-a fost vândut pământul era soțul ei nu o îndrituiește iarăși să-l obțină, întru cât acțiunea intențată de ea, este o acțiune în revendicare și nu o

acțiune în petițiune de ereditate pentru cât și dacă este moștenirea acestuia;

Că ast-fel fiind verificarea de scripte cerută în subsidiar de reclamantă este inutilă pentru acest act, căci independent de el pârâtul nu poate fi obligat a-i restitui ei pentru ceea-ce deține bine, față de ea pentru că deține și ca atare această parte de acțiune are a fi respinsă;

Văzând că Enache Cerchez, pierde procesul; că prin aceasta el trebuie să răspundă și cheltuelile de timbru către stat în sumă de 125 lei 50 bani și portăreilor suma de 151 lei 88 bani pentru actele de procedură făcute de ei în acest proces, fiind-că reclamanta s'a servit cu act de paupertate, iar cheltuelile cerute personal de reclamantă în acest proces apreciându-se Tribunalul le fixează la suma de 25 lei;

Pentru aceste motive, Tribunalul, admite în parte apelul făcut de Elena I. Potolea, prin petițiunea înregistrată la No. 10503/95.

Condamnă pe Enache Cerchez să restituie reclamantei Elena Ion Potolea, pământul de șase-zeci și nouă prăjini, pământ din comuna Broșteni, rămas de la mătușa ei Catrina Cenușă.

(ss) Al. Franc, Al. Sc. Stan

TRIBUNALUL JUDEȚULUI PUTNA

Audiența de la 24 Martie 1900

Președenția D-lui GR. I. ALEXANDRESCU, Președinte

Sentința Comercială No. .

Henrieta Jurașcu cu M. & L. Perlman

Cambie semnată de femeia măritată. — Nulitate relativă. — Lipsa de consimțământ a soțului. — Delict civil. — Art. 950 și 199 C. civ. și art. 998 C. civ.

1) O cambie semnată numai de femeia măritată, obligă pe femeie în mod valabil; căci femeia se poate obliga valabil în timpul căsătoriei în anumite cazuri, fără consimțământul soțului.

Lipsa semnăturii soțului și prin urmare a consimțământului lui, nu atrage nulitatea cambiei, pentru că obligațiunea luată de femeie prin cambie nu intră între acele acte unde legiuitorul în mod expres cere consimțământul soțului sub pedeapsă de nulitate.

2) Femeia măritată care cu rea credință semnează o cambie fără consimțământul soțului său și pe ascuns de acesta, comite nu delict civil și nu se mai poate prevala de lipsa de consimțământ a soțului pentru a cere nulitatea cambiei.

S'a ascultat: d-nul avocat M. Botez din partea apelantei Henrieta Jurașcu în desvoltarea motivelor de apel susținând că polița semnată de d-na Jurașcu cu care se obligă către intimați la plata sumei de lei 200 este nulă, în josul semnăturii sale nefiind și semnătura soțului său pentru autorizație maritală; că după art. 950 C. civil femeia măritată este incapabilă de a contracta, deci cere admiterea apelului și respingerea acțiunii reclamantilor M. & L. Perlman.

D-l avocat Dumitrescu din partea intimaților M. & L. Perlman conchide la respingerea apelului pe motiv că legea oprește pe femeia măritată numai în anumite cazuri de a contracta, cazuri în care nu intră cel de față.

Tribunalul deliberând,

Având în vedere apelul făcut de Henrieta Jurașcu cu autorisația soțului său Al. Jurașcu contra cărței de judecată No. 3023/99 a judecătoriei ocolului Focșani prin care este condamnată a plăti d-lor M. & L. Perlman suma de 200 lei cu procent legal de la 28 Iulie 1899 până la numărătoare, plus 15 lei cheltueli de judecată;

Auzind conclusiunile părților;

Având în vedere că apelanta susține prin apărătorul său d-l avocat M. Botez că polița pe suma de 200 lei care se presintă și a căria plată se cere de reclamant este nulă și fără nici un efect juridic pentru următoarele două motive: d-na apelantă este măritată și prin urmare incapabilă a se obliga, incapacitate prevăzută de art. 950 C. civ.; al doilea că, întru cât, soțul nu a dat autorisarea sa când s'a contractat împrumutul, întru atât, polița este nulă conform cu dispozițiunile art. 199 C. civ. și deci cere admiterea apelului, reformarea cărței de judecată și respingerea acțiunii pe motiv că titlu este nul;

Considerând că în dreptul modern incapacitatea femeii măritate nu este absolută precum era în dreptul vechi roman și precum sunt azi interzișii, ci o incapacitate relativă și restrictivă. Aceasta rezultă în mod expres din termenii art. 950 C. civ., care declară incapabilii pe minorii și pe interziși, iar când este vorba să menționeze și pe femeia măritată, legiuitorul adaugă «numai în cazurile determinate de lege», doctrina și jurisprudența a stabilit că femeia măritată, în principiu, este capabilă de a contracta, și numai prin excepție incapabilă, adică acolo unde legea oprește în mod absolut și expres. Această incapacitate fiind relativă, a fost creată de legiuitor în interesul personal al femeii și nu este de ordine publică, deci ea nu se poate întinde și deduce dincolo de textul legii, și nici judecătorul nu o poate invoca din oficiu (Laurent, T. 23, § 550);

Având în vedere, că în specie apelanta a contractat un împrumut pe suma de 200 lei dând în schimb o poliță. În momentul când a contractat acest împrumut a fost ea incapabilă, numai prin faptul că era măritată? de sigur nimeni nu poate susține asemenea teorie; incapacitatea femeii am văzut că este relativă și numai acolo unde legea o prevede expres. Așa în ipotesa de față, dacă examinăm legea la capitolul despre obligații, adică la materia în care a contractat apelanta, nu vedem nicăerea vre-un text expres care să prohibe pe femeia măritată a face împrumut, sau să o declare incapabilă precum o declară în materie (veđi art. 1248, 1249, 1254, 1281, etc.). Așa dar nu se poate susține că apelanta a fost incapabilă în momentul când a contractat împrumutul fiind-că nu există un asemenea text de lege;

Având în vedere că doctrina și jurisprudența a stabilit că o femeie dotată poate să se oblige cu succes în toate cazurile unde legea nu o oprește expres, căci în

princip, femeia nu este incapabilă și averea sa dotată este insesistabilă, ast-fel că femeia este apărată de lege a nu fi urmărită în averea sa (veđi Laurent loc citat).

Așa dar primul argument al apelantei că era incapabilă în momentul contractării împrumutului cade ca nefondat.

Având în vedere că apelanta a invocat un al doilea motiv acel al nulității creanței sale pe care'l trage din faptul că femeia măritată nu se poate obliga fără autorisarea soțului (art. 199 Cod. civil).

Considerând că în adevăr din termenii generali ai articolului 199 Cod civil s'ar părea la prima vedere că femeia măritată nu poate încheia nici un act, nici un contract al vieții civile, fără autorisarea soțului său, cu toate acestea instanțele judecătorești au hotărît că: femeia poate face multe acte fără autorisarea bărbatului, așa de exemplu: femeia poate cere singură înscripțiunea ipotecei legale fără autorisarea soțului, poate face testament, poate accepta singură o donațiune făcută minorului său copil, poate recunoaște un copil nașural făcut înainte de căsătorie, apoi se mai poate obliga fără autorisarea soțului său și în cazurile de delict, de quasi-delict, iar doctrina și jurisprudența au mers și mai departe au declarat pe femeie capabilă a se obliga fără autorisarea soțului chiar și în quasi contracte precum: în gestiune de afaceri, în primirea unei plăți nedatorite, și chiar în cazul când o femeie a făcut un împrumut de bani fără știrea soțului însă s'a folosit de densus (veđi Pothier Traité, de la puissance du mari No. 51. Laurent, T. III, § 101). Ast-fel instanțele judecătorești îndepărtează principiile de drept câte o dată de la rigoarea aparentă a textului scris și apucă pe calea echității, pe basa marelui și nestrămutatului principiu că «nimeni nu se poate îmbogăți în paguba averii altuia». Ast-fel instanțele judecătorești au constrâns încetul cu încetul pe femeia măritată a plăti datoriile contractate de densus în piață, pentru îmbrăcăminte, mâncare și întreținerea gospodăriei etc., făcându-le mandatare ale soților lor (veđi decizia Curței de apel București, s. III, No. 98/89);

Având în vedere că în ipotesa de față apelanta în ascuns și fără știrea soțului său după cum însuși ea mărturisește prin avocatul său, a luat 200 lei de la reclamante dându-i o poliță semnată numai de ea, încredințând de sigur pe creditor că-î va plăti acești bani, iar în sine gândind că la epoca plăți se va apăra invocând nulitatea, ceea-ce face chiar azi în instanță; că o asemenea procedare este adevărată rea credință care rezultă și din faptul că apelanta știa că averea sa este dotată; că de la început încă apelanta a avut de scop a lua bani și a nu-i mai plăti, ceea-ce face ca fapta sa să deroage în totul de la cel mai înalt principiu de echitate, adică s'a îmbogățit în detrimentul averii altuia; că ast-fel fapta sa este un delict civil; că azi în instanță ea nu se poate apăra invocând propria sa turpitudine pe care sprijinindu-se să poată aduce un motiv de nulitate; că Tribunalul este în drept să recunoască că dacă reclamantele nu poate cere restituirea sumei de 200 lei ca fiind împrumutați de o femeie care s'a sustras cu rea credință de la autorisarea

sofului ei, totuși tribunalul este în drept să caracterizeze că acest fapt al apelantei întrunește toate elementele unui quasi delict, pentru că ori-ce faptă a omului care cauzează altui prejudiciu obligă pe acela din a cărui greșală s'a ocasionat a'l repara, (art. 998 C. c. și eroarea de drept poate cauza altuia prejudiciu) ;

În ipoteza de față apelanta apropiindu-și 200 lei cu rea credință prin mijlocul unei polițe incomplete s'a folosit de acei bani în favoarea sa și în prejudiciul reclamantului, prejudiciu care trebuie reparat, iar nu înlăturat prin o nulitate bazată pe o turpitudine;

Așa dar tribunalul cătând a nu se îndepărta de la marele principiu, că nimeni nu se poate îmbogăți în detrimentul averii altuia, constată că apelanta s'a făcut responsabilă prin reana sa credință de un quasi delict și a prejudiciat pe creditorii săi, ast-fel că nu era nevoie chiar de la început de autorizarea sofului ca să frusteze pe creditor, deci și al doilea mijloc de apărare cată să fie respins.

Pentru aceste motive redactate de d-l președinte, Gr. I. Alexandrescu ;

În virtutea legii, respinge adelul făcut de Henrietha Jurașcu, ca nefondat; confirmă cartea de judecată apelată.

(ss) Gr. I. Alexandrescu, I. Ianculescu

Audiența de la 11 Martie 1900

Președenția D-lui Gr. I. ALEXANDRESCU, Președinte

Sentința corecțională No. 559

Dr. Wolf Gheller și moașa Maria Altân din Focșani dați judecâtei pentru omor prin imprudență

Omor prin neglijență sau imprudență.—Medic responsabil.—Moașe.—Responsabilitatea ei.—Art. 248 C. pen.

1) Medicul care prin neglijență sau imprudență nu se conformă regulilor de prudență și de bun simț la care e supus exercițiul ori-cărei profesiuni, din care cauză se provoacă moartea bolnavului tratat de dânsul, e pasibil de pedepsele prevăzute de art. 248 C. pen.

În special, medicul chemat la patul unei bolnave imediat după naștere, când bănuiește lipsa unei părți din placenta și nu caută să se convingă prin el însuși dacă partea ce lipsește a rămas sau nu în uterul bolnavei, ci se mulțumește cu spusele moașei, comite o greșală gravă de natură a fi pedepsită.

2) Moașa care a asistat și a dat primele ajutoare la naștere, încetează de a mai fi responsabilă de îndată ce a intervenit un medic.

Asigurările date de moașe că nașterea a fost regulată și că placenta s'a scos întreagă, nu atrage nici o răspundere pentru dânsa, medicul trebuind să se asigure prin el însuși de adevărul spuselor moașei.

În urma divergenței ivite, complectându-se tribunalul conform legii, s'a ascultat din partea inculpatului dr. Gheller, d-nii avocați : T. Ienibache și T. Popasu, iar din partea inculpatei moașa Maria Altân d-nii avocați : C. Christea și G. S. Constantinescu, cerând achitarea în lipsa reclamantului.

S'a ascultat și d. G. G. Orleanu, substituit de procuror, cerând condamnarea ambilor inculpați.

Tribunalul deliberând,

Având în vedere acțiunea publică declarată de d. jude instructor, prin ordonanța No. 5414/98, contra doctorului Wolf Gheller și Maria Altân, moașe, pentru că au comis delictul prevăzut și pedepsit de art. 248 Cod. penal ;

Având în vedere că din depunerile martorilor, instrucțiunea orală și desbaterile urmate înaintea trib. se constată în fapt următoarele : Inculpații dr. Gheller și Maria Altân sunt chemați în ziua de 16 Septembrie 1898, la domiciliul d-lui Bălănescu ca să dea îngrijirile lor soției sale Ecaterina care era gata să nască.

Presentându-se mai întâi moașa Altân, d-na Bălănescu naște în prezența ei o fetiță și după o jumătate oră sosește și doctorul Gheller ca să constate nașterea și starea bolnavei. Înainte de a sosi doctorul moașa încredințează placenta servitoarei Anica Dolan ca să o îngroape, fapt ce se și execută. Sosind doctorul întreabă pe moașe de starea lehusei și la răspunsul acesteia că nașterea a fost normală, doctorul cere să i se aducă placenta să o examineze. Placenta se desgropă și prezentându-i-se doctorului, acesta o examinează în fața moașei unde lipsea la o margine un punct negru, de unde lipsea o bucățică.

Constatarea aceasta inspirându-i bănuiala că a rămas acea bucățică care lipsea în uther, atrage atențiunea moașei asupra acestui fapt și inculpata Altân, după cum mărturisește doctorul, îl asigură că placenta a eșit întreagă. Inculpatul se mărginește în a crede acest răspuns și nu caută să se convingă prin sine, după cum era dator, dacă a rămas sau nu în uther acea porțiune de placenta, procedând imediat la examinarea prin tușeu a bolnavei și nu face lucrul acesta nici în acea zi, nici în cele două zile consecutive după naștere, timp în care a vizitat pe lehusă. Inculpatul Gheller este concediat după două zile, lehusa mergând bine în aparență, de oare-ce bucata de placenta rămasă în uther nu începuse ași produce efectele sale dezastruoase. În adevăr peste 9 sau 10 zile de la naștere, o hemoragie acută se declară la lehusă, inculpatul este chemat din nou și nici acum nu face tușeu, trebuind să verifice dacă nu cum-va această hemoragie a provenit din cauza restului de placenta—ce bănuise la început că rămăsese în uther—ceea ce era îndrituit s'o facă, și atribuie această scurgere de sânge «hemofilii». Lehusa mergând mai rău, familia chiamă pe d-rii Zarembe și Antoniu. Acesta din urmă în prezența inculpatului Gheller, descopere pe lehusă și fiind isbit de un miros greu, inculpatul procedează atunci la examenul prin tușeu și găsește în uther, resturile de placenta pe care le bănuise la început că lipsea la examenul ce făcuse. Peste două zile doctorii Drăghescu și Juvara procedează la un nou raclaj care însă a fost prea târziu, căci cu toate îngrijirile ce i s'a dat, Ecaterina Bălănescu încetează din viață în ziua de 9 Octombrie 1898, în urma infecțiunii produse prin restul de placenta rămas în uther.

În ce privește pe inculpatul Wolf Gheller :

Având în vedere, că termenii generali ai art. 248 C. penal se aplică la ori-ce persoană care ar avea o artă

său profesiune, prin urmare și medicii în exercițiul profesiei lor, sunt culpabili în baza acestui text de lege, de greșelele și neglijențele grave ce ar comite;

Având în vedere că din depunerile martorilor doctorul Drăghescu, profesor universitar, specialist în materie, a cărui autoritate și competență este indiscutabilă, doctorii Juvara și Antoniu, rezultă că inculpatul Gheller era obligat ca să se convingă prin sine dacă restul de placenta ce bănuia că lipsește a rămas sau nu în uther;

Având în vedere că inculpatul după cum singur recunoaște, a examinat placenta, a observat un punct negru care l'a pus în bănuială că lipsește o porțiune și n'a făcut tușul, mulțumindu-se cu răspunsul ce i l'a dat moașa— inculpata Altân, că placenta a eșit întreagă ;

Având în vedere că medicul chemat la patul bolnavei, cunoscând importanța misiunii sale, trebuia să ia toate măsurile pe care i le dictează profesiunea sa, ca să asigure viața ce i se încredințează;

Având în vedere că medicul ce asistă la o lehusă, trebuie pe lângă alte măsuri impuse de știință, să se convingă dacă placenta a eșit sau nu complectă, cunoscut fiind rezultatul fatal la care este expusă o lehusă, în utherul căreia ar rămânea resturi de placenta ;

Având în vedere că neobservarea acestui fapt constituie din partea medicului o neglijență, o nesocotință cu consecințe fatale nescusabile ;

Având în vedere că după avisul medicilor cari a dat ultimele îngrijiri lehusii rezultă că Ecaterina Bălănescu a încetat din viață din cauza unei infecțiuni provenită în urma resturilor placentare rămase în vagină ;

Având în vedere că inculpatul Gheller neobservând regulile impuse de știința sa, de îndatoririle la care este supus exercițiul orî-cărei profesii, a fost cauza directă și involuntară a morții d-nei Ecaterina Bălănescu ;

Considerând că tribunalele nu pot fi judecătorii teoriilor, opiniilor și diferitelor sisteme medicale, acțiunea lor nu se poate întinde în această regiune rezervată pur științei, ele nu pot fi judecătorii diagnosticurilor sau oportunității operațiilor întrebuițate față de pacienți, sau oportunității cutărui sau cutărui medicament ; dar ele pot judeca acolo unde sunt chestiuni de bun simț, unde se poate vedea limpede că medicul a comis o imprudență, o neglijență, o neîndemânare, sau a scăpat din vedere lucruri, pe cari tot omul de artă trebuie să le cunoască ;

Considerând că elementul esențial cerut de art. 248 C. pen. care pedepsește delictul de omor prin imprudență este existența unei greșeli sau imprudențe ;

Considerând că în speță, după cum rezultă din depunerile martorilor audiați sub prestare de jurământ conform art. 153 Pr. pen., din desbaterile urmate în instanță, cum și din instrucțiunea scrisă, greșala, neglijența ce se impută inculpatului constă în faptul că nu s'a convins prin sine dacă restul de placenta ce bănuia că lipsește, a rămas sau nu în uther, făcând tușeu pacienței ;

Considerând că alegațiunea inculpatului cum că a

voit să facă această operațiune pacienței, dar că ea nu s'a lăsat, este cu desăvârșire neîntemeiată, întru cât se constată din depunerile martorilor că inculpatul nu a spus nici pacienței, nici familiei, bănuiala sa și nici le-a arătat consecințele la care se expune lehusa în cazul când nu s'ar lăsa să fie tușeată, fiind absolut stabil că nici într'un caz propunerea aceasta nu poate fi respinsă de lehuse când li se arată importanța și gravitatea faptului ;

Că ast-fel fiind din cele mai sus expuse, rezultând în mod neîdoiios că inculpatul Gheller s'a făcut pasibil de penalitatea prevădută de art. 248 C. pen. ale cărui elemente sunt pe deplin stabilite și care citindu-se în ședință publică are următoarea cuprindere (urmează textul articolului).

Considerând că tribunalul având în vedere vârsta înaintată a inculpatului, onorabilitatea vieții sale, starea sa fizică, agitațiile și emoțiunile sale, apreciind găsește în favoarea sa circumstanțe ușurătoare și face aplicația art. 60 al. ultim C. pen. care zice (urmează textul articolului).

In ce privește pe inculpata moașa Altân :

Având în vedere că din instrucțiunea orală, din desbaterile urmate în ședință și actele din dosar, se constată în fapt că inculpata în ziua de 16 Septembrie 1898 în loc să păstreze placenta pentru a fi examinată de doctor care era așteptat din moment în moment, din contră a dat ordin s'o îngroape și venind doctorul Gheller și examinând'o, inculpata l-a asigurat că a eșit întreagă ;

Considerând că faptul acesta de și ar constitui o culpă pentru inculpată, prin aceea că a indus pe doctor în eroare, însă fiind absolut și în toate tratatele care se ocupă cu atribuțiunile moașelor, cum și d-nii d-rî ascultați afirmând că din momentul ce medicul a sosit lângă patul lehusei, rolul moașei încetează cu desăvârșire, așa că în speță, răspunderea moașei și consecința afirmării sale, încetează cu desăvârșire, medicul fiind obligat să verifice prin sine esactitatea celor arătate de inculpată, procedând conform regulilor artei sale ;

Că ast-fel fiind, faptul ce i se impută, neconstituind o greșală, o imprudență, în sensul art. 248 C. pen. răspunderea întreagă privind pe doctorul Gheller tribunalul în majoritate, urmează să facă față de inculpată aplicația art. 10 și 187 Pr. penală, pronunțând, achitarea.

Pentru aceste motive redactate de d-l membru de ședință N. C. Penculescu ;

Tribunalul, în unire în parte cu d-l procuror, în virtutea legii ;

Condamnă pe Wolf Gheller, major, medic din Focșani pentru omor din imprudență la una mie cincî sute lei amendă în folosul Statului cu aplicația art. 28 C. pen. în caz de insolvabilitate, plus 13 lei 20 bani portul actelor de procedură, și în majoritate, achită pe Maria Altân, majoară, din Focșani, de profesie moașă, pentru acelaș fapt.

(ss) Gr. I. Alexandrescu, N. C. Penculescu, I. Ianculescu

Osebită opinie

Sub-semnatul președinte al tribunalului Putna, difer de părerea onor. majorității și sunt de opinie a se condamna și inculpata moașă Altân pentru următoarele considerante: Moașa Altân asistând și luând parte la nașterea copilului a ordonat ca imediat să se îngroape placenta, apoi când a venit doctorul Gheller și a întrebat-o unde este placenta și cum a fost nașterea, inculpata moașă a răspuns *facerea a fost ușoară, placenta am văzut-o eu și era întreagă*. Aceste fapte se dovedesc atât la instrucție cât și azi în instanță, martorii Nicolae Bălănescu (p. 35 dos. instruc.) Soltana Bălănescu (p. 41 instr.) Aglaia Juvara (p. 52 instruc.) și Anica Dulan servitoarea către care s'a adresat inculpata și a ordonat ca placenta să fie îngropată (v. 68) confirmă aceste fapte;

Inculpata fiind întrebată asupra acestor fapte a tăgăduit. Insuși doctorul Gheller fiind confruntat cu dânsa, ia spus în față că ea l-a asigurat că facerea a fost normală și că placenta a fost întreagă (v. p. 23 și 28 dos. instruc.);

Având în vedere că din tot cuprinsul instrucțiunii precum și din examenul făcut de cei trei experți d-nii doctori Drăghescu, Antonescu și Juvara (veđi pag. .) rezultă în mod evident că moartea pacientei a provenit din cauza infecțiunii la care a dat naștere o rămășiță din placenta aflată în uther;

Având în vedere că după cum se constată în mod indubitabil din mărturisirele menționate mai sus rezultă că moașa Altân prin neglijență și nepriceperea ei a arătat medicului că placenta a fost examinată de dânsa afirmând că a fost întreagă, lucru cu totul neadevărat și ast-fel a indus pe medic în eroare, contribuind și ea prin aceasta la moartea pacientei;

Având în vedere că moașa Altân este vinovată pentru faptul că a călcat dispozițiunile art. 114 aliniatul 14 din legea sanitară care dispune: «moașele vor păstra și executa regulamentele instructive și ordinile primite de la medicii . . . etc»;

Că cea întâi și mai de seamă instrucțiune și ordin al medicilor este acolo că moașele sunt datoare a examina placenta și a o prezenta medicului spre a o examina și nici de cum a face să dispară imediat după expulsarea ei din uther (veđi Manualul de Obstreție al elevilor școalei de moșit p. 109 de d-r Z. Zamfirescu, 1883, Iași);

Având în vedere că aceste dispozițiuni exprese pe care trebuie să le cunoască elevele chiar la primele lecțiuni, au scăpat din cunoștința inculpatei. Din contra ea cu o culpabilă neglijență și nepricepere a dispus să se îngroape acea placenta, care trebuia să fie examinată mai întâi de medic;

Că moartea pacientei provenind cum s'a stabilit din porțiunea de placenta rămasă în uther, inculpata a contribuit prin neglijență, prin ne respectarea ordinilor și a instrucțiunilor la moartea pacientei;

Având în vedere că în drept toate aceste fapte dovedite cu suficiență întrunește elemente delictului prevăzut de art. 248 Cod. penal.

Pentru aceste considerante, sunt de părere ca inculpata să fie condamnată.

Președinte (ss) Gr. I. Alexandrescu.

Notă. — Asupra responsabilității medicilor de greșalele comise în exercițiul profesiunii lor, veđi: Cas. franceză 21 Iull. 1862 (Sirey 62. 1. 817); Dijon 14 Mai 1868 (Sirey 69. 2. 12). Trib. de Gray, 29 Iull. 1873 (Sirey 74. 2. 58); C. Nîmes 1er Ch. 26 Febr. 1884 (Sirey 86. 2. 156); Trib. d'Alger 17 Martie 1894 (Sirey 1895. 2. 237); Trib. Fédéral Suisse, 10 Iunie 1892 (Sirey 92. 4. 38); C. Douai, 1er Ch. 15 April 1897 (Sirey 98. 2. 78). C. Paris 7e Ch. 4 Martie 1898 (Sirey 99. 2. 90) și nota.

În acest sens: Aubry et Rau (asupra responsabilității civile) t. 4, p. 756, § 446, nota 9; Laurent, t. 20, No. 516; Demolombe, *Tr. des contr. et oblig.*, t. 8, No. 539 et s.; Larombière, *Theor. et prat. des oblig.*; 2e edit., t. 7 sur l'art. 1382, No. 15; Sourdat, *Tr. de la responsabilité*, t. 1er, No. 676 et suiv.

Asupra responsabilității penale. Chauveau et F. Hélie, *Théor. du C. pén.*, 6e édit. par M. Villey, t. 4, No. 1416 et suiv; Blanche, *Et. prat. sur le C. pén.*, 2e éd. par Dutruc, t. 5, No. 9; Garraud. *Tr. théor. et prat. du dr. pén. fr.* 1er éd., t. 4, No. 428; Dubrac, *Tr. de jurispr. médical et pharmaceutique* No. 106 et suiv; Pabon, Manuel jurid. des Médecins, No. 207.

În sens contrariu. — Léchopie et Floquet, *Code des médecins*, p. 209 et s.

Toți autorii ca și jurisprudența sunt unanimi în a recunoaște că numai atunci medicul e responsabil și prin urmare pasibil de legea penală, când:

a) Moartea sau rănirea a fost datorită greșalei medicului și

b) Imprudența, neglijența sau lipsa de atențiune a medicului au fost cauza morței.

În toate cele-lalte cazuri, de și poate medicul este responsabil civilmente, el numai poate fi responsabil din punctul de vedere penal.

De alt-fel materia responsabilității civile și penale a medicilor, farmaciștilor, moașelor etc., a fost deja tratată într'un mod admirabil de către simpaticul nostru director d. Dim. Alexandrescu într'unul din numerile ziarului nostru. (Veđi *Curierul Judiciar* No. 7 din 23 Ianuarie 1900).